

ראיון עם רות בנרון
פברואר 1994
פרויקט תיעוד תולדות חיל-הים
מראיינת: דניאלה רן

ת עם שובי מארה"ב, אחרי ששהיתי שם כחצי שנה, התגייסתי לצבא, לא לחיל-הים. חזרתי ארצה שבוע לפני כיבוש חיפה, שזה היה באפריל, פסח. ב-15 למאי, כשהוכרזה המדינה הייתי ב

תל-ליטבניסקי, שהיה בסיס קליטה ומיון לבנות. ראיתי שזה לא בשבילי. לא היו שם תפקידים, אלא רק גייסו ומויינו. לא דווחתי כי עברתי קורס מ"כ ב"הגנה" מאחר ולא רציתי להשאר בבסיס להדרכה. באחד הימים היה לי תקל עם האחראית עלינו. היא ביקשה מהבנות, לא ממני, לנקות את חדר המגורים שלה. אמרתי לה: לא. פה אנחנו לא עושות את זה. את רוצה - ננקה שירותים, מחנה - בבקשה, אך את חדרך תנקי לבד. היא קראה לי למפקד הבסיס. מפקד הבסיס זיהה אותי והכיר אותי מה"הגנה", ואמר לי: "אני מחפש מפקדות ואת מתחמקת". עניתי לו: "אני רוצה לצאת מפה". הוא אמר לי: "אני אוציא אותך בתנאי שתקחי איתך מחלקת בנות לחיל-הים. מחפשים מתנדבות לחיל-הים". אמרתי: "הלכתי".

ת התנאי היה שאקח את הבנות איתי, מחלקת בנות. הגענו לבסיס בסידי עלי. זה היה אחד הבסיסים של חיל הים. שם קיבלו אותנו במקלחת קרה, מפקד המחנה קיבל אותנו - הוא גם לא בחיים - מה היה שמו של אסקימו?

ש. יש לי את השם.

ת מה? מי צריך אתכן? מה שלחו אתכן וכו' וכו'. אני לא זוכרת כמה היינו. נידמה לי, שבין 15 ל-20. מזלנו היה, שישב שם עוד אחד, אחד בשם שלמה יעקובסון. מה? הוא עוד בחיים. אני רק לא יודעת באיזה מצב הוא. גר ברמת השרון. בקיצור, לא עזר לו [למפקד המחנה] שום דבר ואנחנו נשארנו שם. לאט לאט הבנות קיבלו תפקידים והוצבו ליחידות שונות. בסוף גם אני קיבלתי ועברתי לחיפה.

הגענו לחיפה, לחוף שמן, שם היה מחנה של חיל-הים. מפקד הבסיס היה יהודה איגרא. מצאתי שם עוד כמה בנות, פקידות, טלפוניסטית, אחות. גם יהודה איגרא לא ידע מה לעשות איתנו. בכל אופן לגבי, הוא הראה חדר, שולחן וכיסא, ואמר לי, זה כח-אדם. זה שלך. מה זה כח-אדם? לא ידעתי אז.

במקור רצו לשבץ את הבנות במטבח, ואני אמרתי, שהבנות האלה, שהיו בעיקר עולות-חדשות מעדות המזרח, לא תעבודנה רק במטבח. לא בשביל זה הן התגייסו והן לא ראו בזה את יעודן. ואכן לאט לאט הן יצאו מהמטבח והשתלבו בכל מיני עבודות בחיל. כשעברו מחוף שמן לבת-גלים, אנחנו הבנות התגוררנו במנזר במושבה הגרמנית, (נדמה לי ששם הרחוב הוא רחוב הנזירות). באותה עת היו מספר בנות על האוניות. אני לא זוכרת מי הן היו. אחת, נידמה לי, אלחוטאית ועוד אחת היתה, מרים, אחר כך היא היתה קצינה. גם אישתו של אברהם תבור היתה בחיל, אבל בזמן מאוחר יותר.

היו אז ויכוחים, שלדעתי, היו אלה ויכוחים נוקבים בתקופה ההיא, לגבי הבנות. קודם כל האם בנות תשרתנה על אוניות או לא. להוריד אותן מהאוניות או לא. היו גם ויכוחים רציניים. בין האחראיות, האם אנחנו שייכות לח"ן (חיל נשים), או אנחנו שייכות לחיל-הים. מי אנחנו? האם אנחנו לובשות מדי חקי או מדים כחולים, או מדים אפורים? אלה היו בעיות של ראשית קליטת נשים בחיל שאיננו חיל נשים, כי הוא היה מעורב בגברים ונשים.

אתן לך רק דוגמא קטנה, כשהעבירו אותנו לבסיס בבת-גלים, והיקצו לנו שמה צריפים, והכל, אני פותחת ברז למקלחת ואין מים חמים. אני הולכת למפקד הבסיס ואומרת לו: "אדוני, בנות צריכות מים חמים". אומר לי: "מה פתאום? אין". הגישה היתה, שאם זה שוויון - אז זה שוויון. אבל בכל זאת, יש דברים מסויימים, שאני חושבת שבנות צריכות בנפרד מהבנים.

אלה היו בעיות בסיסיות.

משרד כח-אדם עבר אחר כך מחוף שמן לרחוב הנמל. זו היתה תקופה, שלא היה מערך של כח אדם. אני זוכרת, שמפקד אוניה, בא אלי למשרד ואמר לי: "אני צריך טבח, אני לא מפליג בלי טבח". ענית לי: "אין לי". "אין לנו, תרדי, תקחי מישהו מהמסעדות". זאת היתה הגישה אז. לא היה מערך יחידה. וזאת היתה האמת ב-1948-1949.

ב-1949 לאט לאט הדברים התחילו להיכנס למסלול. היו תקנים. היו הגדרות תפקידים. בבסיס בת גלים עוד הייתי אחראית על הבנות שהיו במקום, אז במה זה התבטא בנוסף לעבודתי? זה היה לקום להשכמה. בדיקת חדרים, בשעה שסוגרים את השער כמו שאומרים, כיבוי אורות, אני צריכה להיות שם. בדיוק.

בכח אדם עסקנו בשיבוץ אנשים למשרות, לתפקידים בחייל.

אחרי זה אני וחלק מהבנות, עברנו למחנה בסטלה-מאריס, ושם עברתי למשרד של קצין אפסנאות. כח-אדם כבר היה דבר הרבה יותר רציני והוא כלל אנשים עם רקע ימי.

הבנות עבדו אז בעיקר בעבודות משרדיות, אך היו גם אחיות. היה לנו רופא שלנו [של החיל] וחדרי חולים. בשמן היו לנו חדרי חולים. לקראת סוף 1949, אם אינני טועה, הורידו את הבנות מהאוניות. היום אני מבינה שהחליטו להחזיר אותן.

כשהחייל גדל התפקידים נעשו אטרקטיביים יותר. היום יש כבר בנות המשובצות בתפקידים שונים ומגוונים. לדוגמא השכנה שלנו המשרתת בחיל-הים, יושבת במרכז מכ"ם, מעקב ודברים כאלה. ככה זה היום. זאת אומרת, שעם התפתחות החיל זה התפתח, והבנות שייכות לחיל-הים, הן לא חלק מח"ן, הן לובשות מדים של חיל-הים. אבל ב-1949-1948 זה לא היה כך.....

אני חושבת, שאחת הנקודות, שלא ידעו איך לאכול, זה איך לאכול את הבנות, במובן החיובי של תיפקודן בחיל-הים. .... לא היה בנפרד. עלו אז עוד שאלות, לא רק חיל נשים, האם אנחנו שייכות לפיקוד צפון? איפה זה פיקוד צפון?

ת חיל-הים זה חיל-הים. זה חיל נפרד. לבנות ב-1948-1949 לא היתה זהות. הזהות התפתחה במשך השנים. אני לא יודעת אם יש הרבה שעוד זוכרים או יודעים, שבכלל היו ויכוחים כאלה, זה הכל כל כך מובן מאליו היום. אבל אז? היו שקמיסטיות, פקידות, אחיות, ותפקידים לא הכי מעניינים. היום, זה לגמרי אחרת.

סוף